

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی

موضوع مصوبه مورخ 1395/11/5 شورای عالی اشتغال

(مقدماتی غیر قابل استناد)

■ تعاریف و مفاهیم

ماده 1: در این دستورالعمل اصطلاحات و تعاریف در معانی مشروحه زیر بکار می‌رود:

- دانش‌آموخته دانشگاهی: دانش‌آموخته دانشگاهها و مراکز آموزش عالی داخل و خارج از کشور که مدرک تحصیلی آنها مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- کارورز: به فرد دانش‌آموخته دانشگاهی جویند کار اطلاق می‌شود که بر اساس این دستورالعمل و در چارچوب استانداردهای آموزشی به فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده مبادرت می‌نماید.
- واحد پذیرنده: بنگاه اقتصادی فعال در بخش‌های خصوصی یا تعاونی است که نسبت به پذیرش کارورز جهت آموزش مهارتی اقدام می‌نماید.
- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و موسسه یا نهاد عمومی غیردولتی موضوع ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری که مجوز فعالیت در بخش‌های خصوصی یا تعاونی را صادر می‌نمایند.
- دستگاه ناظر ستادی: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ناظر استانی: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
- دوره کارورزی: دوره زمانی معینی است که طی آن کارورز نسبت به تبادل دانش، کسب تجربه و ارتقاء مهارت در واحد پذیرنده طبق استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام می‌نماید.
- مربی: کارفرما یا نیروی کاری است که در استخدام واحد پذیرنده بوده و مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با شغل مورد تصدی خود را به کارورز انتقال می‌دهد.
- کمک هزینه آموزشی کارورزی: وجوهی است که در قالب هزینه آموزشی در طول دوره کارورزی و توسط دولت به کارورز پرداخت می‌شود.
- موسسه عامل: بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

■ اهداف

ماده 2: اهداف اجرای این طرح عبارتند از:

- الف- افزایش قابلیت جذب و اشتغال دانش‌آموختگان از طریق انتقال مهارت و تجربه در محیط کار برای ورود به بازار کار.
- ب- ایجاد انگیزه کارآفرینی و کسب و کار در دانش‌آموختگان.
- ج- ارتقاء اخلاق و صلاحیت حرفه‌ای دانش‌آموختگان.
- د- فراهم ساختن زمینه انتقال دانش از دانش‌آموخته به بنگاه اقتصادی

■ دامنه پوشش

ماده 3: کلیه دانش‌آموختگان دانشگاهی جوپای کار و متقاضی کارورزی تحت پوشش این طرح می‌باشند.

تبصره 1: دانشجویان در حال تحصیل از شمول طرح خارج می‌باشند.

تبصره 2: اتباع خارجی، موظفین به گذراندن طرح کارورزی در رشته‌های گروه علوم پزشکی و متعهدین به اشتغال در دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بورسیه کلیه دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی از دامنه پوشش طرح خارج می‌باشند.

■ شرایط احراز

ماده 4: دانش‌آموخته دانشگاهی برای برخورداری از مزایای طرح باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- حداکثر 25 سال سن برای مقطع تحصیلی کاردانی، 28 سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی، 33 سال برای مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری.

تبصره 1: به حداکثر سن دانش‌آموختگان دانشگاهی جوپای کار دکوری که دوره خدمت نظام وظیفه را گذرانده‌اند دو سال اضافه می‌شود.

تبصره 2: دانش‌آموخته دانشگاهی که در طول 2 سال قبل از ثبت نام در سامانه کارورزی، به مدت 3 ماه یا بیشتر سوابق بیمه‌ای (تامین اجتماعی و یا خدمات کشوری) دارد، از شمول این طرح خارج می‌باشد.

ب- ثبت نام در سامانه کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (<https://karvarzi.mcls.gov.ir>)

ج- کمتر از 3 سال از تاریخ اخذ مدرک دانشگاهی سپری شده باشد. چنانچه خدمت نظام وظیفه پس از فارغ التحصیلی انجام شود مدت آن در این بند نیز لحاظ می‌گردد.

د- دارا بودن کارت پایان خدمت یا معافیت برای متقاضیان ذکور.

ه- عدم سابقه در دوره کارورزی.

تبصره: کارورزانی که کمتر از دو ماه از شروع دوره، انصراف کتبی خود را اعلام نمایند، یا بر اساس بند ب ماده 16 و بندهای ج و د ماده 17 دوره کارورزی آنها قطع گردد، برای یکبار از موضوع بند (هـ) مستثنی می‌باشند.

و- سپری شدن حداقل دو ماه از ثبت نام در مرکز کاریابی و مشاوره شغلی.

ز- کارورز موظف است در طول دوره کارورزی نسبت به گذراندن دوره آموزشی "آمادگی شغلی" از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و اخذ گواهینامه مربوطه، اقدام نماید.

■ شرایط واحد پذیرنده

ماده 5: برای پذیرش کارورز، واحد پذیرنده باید دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی ذیربط و مجوز آموزش کارورزی از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور باشد.

ماده 6: واحد پذیرنده به ازای هر 3 نفر شاغل بیمه شده، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره 1: واحدهای پذیرنده دارای مجوز فعالیت از وزارت جهاد کشاورزی و شرکت‌های دانش بنیان دارای مجوز از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به ازای هر 2 نفر شاغل بیمه شده مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشند).

تبصره 2: چنانچه واحد پذیرنده 1 یا 2 نفر شاغل بیمه‌شده داشته باشد، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره 3: واحد پذیرنده‌ای که دارای پروانه کسب می‌باشد، حداقل باید 1 سال از تاریخ صدور آن گذشته باشد.

ماده 7: چنانچه واحد پذیرنده پس از گذشت دو ماه از شروع دوره، بدون دلیل موجه و مورد تأیید دستگاه اجرایی استانی از ادامه آموزش به کارورز امتناع نماید تا مدت یک سال از پذیرش کارورز جایگزین محروم می‌گردد.

تبصره 1: در صورت کاهش نیروی کار بیمه شده واحد پذیرنده در طول مدت مشارکت در اجرای طرح کارورزی مجوز پذیرش و آموزش کارورز واحد مذکور توسط دستگاه ناظر استان ابطال می‌گردد و واحد یاد شده برای مدت دو سال حق ارائه آموزش مهارت کارورزی را نخواهد داشت.

تبصره 2: چنانچه واحد پذیرنده برای مدت دو سال متوالی یا سه سال متناوب نسبت به افزایش نیروی کار خود اقدام ننماید از شمول مشارکت کنندگان اجرای طرح کارورزی خارج می‌شود. ملاک تشخیص افزایش نیروی کار لیست بیمه واحد پذیرنده است.

■ مدت دوره کارورزی

ماده 8: طول دوره کارورزی حداقل 4 ماه و حداکثر 6 ماه برای هر کارورز متناسب با ظرفیت بنگاه و استانداردهای آموزشی مهارت تعیین می‌گردد.

تبصره 1: در برخی از فعالیتهای مستقر در مناطق محروم و کمتر برخوردار کشور، بنا به تشخیص دستگاه ناظر و توافق واحد پذیرنده و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای حداکثر دوره، برای هر کارورز تا 9 ماه قابل افزایش می‌باشد.

تبصره 2: مدت آموزش براساس استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به نحوی تعیین می‌گردد، که کارورز هر ماه حداقل 100 ساعت و هر روز حداقل 4 و حداکثر 8 ساعت (در حد فاصل ساعت 6 صبح الی 20 عصر) از آموزش عملی بهره‌مند می‌شود.

■ حمایت‌ها

ماده 9: دستگاه ناظر براساس مقررات جاری صنعت بیمه و در قالب قرارداد با یکی از شرکت‌های بیمه‌گر مورد تایید بیمه مرکزی کشور نسبت به پوشش بیمه مسئولیت مدنی کارورزان اقدام می‌نماید.

تبصره: در مواردی که هزینه پرداخت شده به شرکت بیمه‌گر طرف قرارداد براساس فرایند اجرایی طرح و انقضای شرایط پوشش بیمه کارورز مازاد بر تعهد شرکت بیمه‌گر باشد مبلغ مازاد تأدیه شده نزد شرکت بیمه‌گر، ظرف مدت یک هفته به دستگاه ناظر برگشت داده می‌شود.

ماده 10: سقف کمک هزینه آموزشی کارورزی در سال 1396 ماهیانه سه میلیون و یکصد هزار (3100000) ریال تعیین می‌گردد که توسط دستگاه ناظر به تناسب حضور کارورز در واحد پذیرنده و مقطع تحصیلی (کاردانی تا 2500000 ریال، کارشناسی تا 2700000 ریال و کارشناسی ارشد و دکتری تا 3100000 ریال)، در طول دوره محاسبه و حداکثر در سه مرحله، به گونه‌ای که مرحله آخر پس از موفقیت کارورز در آزمون سنجش مهارت و یا صدور گواهی کارورزی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای باشد، به کارورزان پرداخت می‌شود. هر مرحله از پرداخت کمک هزینه مستلزم تأیید گزارش نظارتی توسط ناظر استانی و ناظر ستادی می‌باشد.

تبصره 1: واحدهای پذیرنده نیز می‌تواند بر اساس توافق با کارورز مبلغی را به عنوان کمک هزینه آموزشی به کارورز پرداخت نماید.

تبصره 2: دستگاه اجرایی می‌تواند علاوه بر اعتبار تخصیص یافته از سوی دستگاه ناظر از محل اعتبارات خود نیز نسبت به اجرای طرح با رعایت ضوابط این دستورالعمل اقدام نماید.

تبصره 3: متقاضیان دوره کارورزی که درسامانه کارورزی، عدم نیاز به دریافت کمک هزینه آموزش کارورزی را اعلام نموده‌اند، در اولویت معرفی به واحد پذیرنده قرار می‌گیرند.

ماده 11: کمک هزینه پرداختی به کارورز در هر مرحله پس از تأیید دستگاه ناظر به صورت الکترونیکی از سوی موسسه عامل به حساب کارورز واریز می‌گردد.

ماده 12: طرح کارورزی یک دوره آموزش عملی و کاربردی است و هیچگونه حقی برای کارورز و تعهدی برای واحد پذیرنده جهت جذب و استخدام موقت یا دائمی کارورز و شمولیت قوانین کار و تامین اجتماعی برای وی ایجاد نمی‌کند. حضور کارورز در واحد پذیرنده صرفاً برای آموزش عملی خواهد بود و واحد پذیرنده مجاز به واگذاری وظایف شغلی به کارورز نمی‌باشد.

ماده 13: واحدهای پذیرنده در صورت به کارگیری و جذب کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر، از مزایای پرداخت 100 درصد حق بیمه سهم کارفرما توسط دولت به مدت دو سال، بهره‌مند می‌شوند.

ماده 14: نحوه ارائه آموزش عملی از سوی واحد پذیرنده به کارورز در قالب قرارداد آموزشی پیوست این دستورالعمل در سه نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه نزد کارورز، یک نسخه نزد واحد پذیرنده و یک نسخه نزد اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان نگهداری می‌شود.

■ منابع مالی

ماده 15: منابع مالی مورد نیاز اجرای طرح از موارد زیر قابل تأمین می‌باشد:

الف- منابع اشتغالزایی بودجه‌های سنواتی برای کمک هزینه‌های آموزش کارورزان و مشوقهای بیمه سهم کارفرمایی
ب- بودجه سنواتی دستگاههای اجرایی ملی یا استانی برای توانمندسازی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان موضوع این دستورالعمل.

ج- کمک‌های بلاعوض مردمی، سازمان‌های حمایتی، موسسات خیریه، نهادهای عمومی غیردولتی.

■ موارد توقف و فسخ قرارداد آموزشی دوره کارورزی

ماده 16: در موارد زیر دوره کارورزی متوقف می‌شود:

الف - تعطیلی موقت واحد پذیرنده حداقل یک هفته و حداکثر سی روز.
تبصره: در صورت اعلام مراتب فوق از سوی واحد پذیرنده یا کارورز به دستگاه ناظر ظرف مدت حداکثر دو هفته بعد از تعطیلی، مدت توقف به طول دوره کارورزی اضافه خواهد شد.

ب- عدم تأمین مربی جایگزین در صورت عدم حضور مربی اصلی بیش از 7 روز آموزشی.

ماده 17: در موارد زیر قرارداد آموزش بین کارورز و واحد پذیرنده فسخ می‌گردد:

الف- احراز اشتغال به کار یا تحصیل کارورز.

ب- غیبت غیرموجه کارورز در واحد پذیرنده بیش از 5 روز.

ج- تعطیلی بیش از یکماه یا دائم واحد پذیرنده.

د- اعلام کتبی واحد پذیرنده مبنی بر قطع آموزش کارورز به دستگاه اجرایی.

ه- انصراف کتبی کارورز از ادامه شرکت در دوره.

و- عدم رعایت مقررات انضباطی - آموزشی واحد پذیرنده توسط کارورز.

ز- فوت و از کار افتادگی کارورز.

■ اجرا، نظارت و ارزیابی

ماده 18: دستگاه اجرایی مکلف است به منظور مدیریت دقیق اجرای این دستورالعمل، از طریق واحدهای استانی خود، اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- اعلام فراخوان برای شناسایی واحدهای فعال در بخش‌های خصوصی و تعاونی تحت پوشش واجد صلاحیت فنی و تخصصی به عنوان واحد پذیرنده برای ثبت نام در سامانه کارورزی.

ب- معرفی واحدهای واجد شرایط فنی و تخصصی به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور جهت بررسی صلاحیت‌های آموزش مهارتی کارورز و صدور مجوز مربوطه.

تبصره: دستگاه اجرایی و دستگاه ناظر می‌توانند از ظرفیت تشکلهای تخصصی بخشی اعم از سازمانهای نظام مهندسی، اتاقها، اتحادیه‌ها و سایر تشکلهای تخصصی در شناسایی ظرفیتهای واحد‌های پذیرنده و سایر حوزه‌های اجرایی و نظارتی قابل واگذاری در قالب تفاهم نامه همکاری مشترک استفاده نمایند.

ج- نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح بر اساس چارچوب نظارتی ابلاغی دستگاه ناظر.

د- ارائه گزارش عملکرد در فواصل زمانی ماهانه (در سطح استان) و سه ماهه (در سطح کشور) به دستگاه ناظر.

تبصره: واحدهای پذیرنده در صورت رد صلاحیت فنی و تخصصی توسط دستگاه اجرایی مربوطه و یا رد صلاحیت آموزش مهارتی کارورز، می‌توانند پس از رفع نواقص نسبت به درخواست مجدد همان دوره و یا سایر فعالیت‌های آموزشی مورد نظر اقدام نمایند.

ماده 19: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است به منظور اجرای دقیق این دستورالعمل اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی " نحوه صدور مجوز آموزش کارورز " ظرف حداکثر یکماه از ابلاغ این دستورالعمل.

ب- تدوین استانداردهای آموزشی مهارت مورد نیاز طرح کارورزی در طی اجرای طرح کارورزی.

ج- صدور مجوز آموزش کارورزی برای واحدهای واجد صلاحیت آموزشهای مهارتی.

د- برگزاری دوره‌های آموزشی آمادگی شغلی برای کارورزان.

هـ - پایش کیفیت آموزش‌های مهارتی ارائه شده توسط واحد پذیرنده به صورت مستمر.

و- اخذ آزمون پایان دوره کارورزی.

ز- تهیه گزارش‌های فصلی و ارائه به دستگاه ناظر.

تبصره 1: تمدید مجوز آموزشی واحد پذیرنده در هر حرفه (فرصت آموزشی) منوط به قبولی حداقل 70 درصد از کارورزان در آزمون پایان دوره می‌باشد.

تبصره 2: در صورت عدم بازدهی قابل قبول واحد پذیرنده در ارائه خدمات آموزشی در هر حرفه (فرصت آموزشی) بنا به تشخیص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نسبت به لغو مجوز آموزشی ارائه خدمات آموزشی در حرفه (فرصت آموزشی) مربوطه اقدام خواهد شد.

ماده 20: دستگاه ناظر موظف است موارد مربوط به تأمین کمک هزینه آموزشی کارورزان، هزینه های پایش و ارزیابی، پیاده سازی شامل راه اندازی و پشتیبانی سامانه نرم افزاری مورد نیاز طرح کارورزی، بیمه مسئولیت مدنی واحدهای پذیرنده کارورزان و مشوق های بیمه سهم کارفرما را پیش بینی و جهت تصویب و تخصیص اعتبار به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده 21: در صورت استخدام کارورز در همان واحد پذیرنده یا سایر واحدهای پذیرنده قبل از اتمام دوره کارورزی، واحد پذیرنده مکلف است حداکثر تا یک هفته نسبت به اعلام رسمی اتمام دوره کارورزی کارورز شاغل شده به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی اقدام نماید و واحد استخدام کننده نیز مکلف است به منظور برقراری مشوق های بیمه سهم کارفرما در لیست ارسالی خود به شعبه تأمین اجتماعی مشخصات نیروی کار جدید را درج نماید.

ماده 22: مسئولیت هماهنگی، اطلاع رسانی، توسعه و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در استان ها بر عهده دبیر کارگروه کارگروه تخصصی اشتغال استان می باشد. ناظر استانی موظف است گزارش نظارتی را هر سه ماه یکبار به رئیس کارگروه و دستگاه ناظر ارائه نماید.

ماده 23: دستگاه ناظر موظف است بر اساس ظرفیت کارگاه های دایر فعال (دارای کد بیمه تأمین اجتماعی) در هر استان، ظرفیت مشارکت دانش آموختگان دانشگاهی جویای کار و وضعیت بازار کار نسبت به تعیین ظرفیت پذیرش کارورز و توزیع استانی و دستگاهی اقدام نماید.

ماده 24: استانداران و اعضای شورای برنامه ریزی و توسعه استان مکلفند در راستای اجرای صحیح و دقیق این دستورالعمل با بهره گیری از ظرفیت دستگاه های اجرایی و کارگروه تخصصی اشتغال استان هماهنگی، همکاری و مساعدت لازم را بعمل آورند.

ماده 25: در صورت بروز هر گونه اختلاف بین واحد پذیرنده و کارورز نظر کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان سازمان آموزش فنی و حرفه ای، دستگاه اجرایی و ناظر استانی لازم الاجرا خواهد بود.

این دستورالعمل مشتمل بر 25 ماده و 21 تبصره در هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ 1395/11/5 به تصویب رسید.